

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΗΡΩΕΣ

Το βραβείο «Τζόναθαν Μάνν» για την Παγκόσμια Υγεία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα απονεμήθηκε στον ινδό παιδίατρο και ακτιβιστή Δρ. Μπιναγιακ Σεν από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Υγείας. Ο διακεκριμένος ινδός γιατρός, που ζει στην πόλη Ραϊπούρ στην επαρχία Τσχατίγκαρχ στην Ινδία, και ο οποίος πρωταγωνίστησε στο να ιδρυθεί ένα νοσοκομείο για τους φτωχούς μεταλλωρύχους της περιοχής, ίδρυσε μια οργάνωση υγείας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων που υποστηρίζει εργαζόμενους σε θέματα υγείας σε 20 χωριά, και επίσης είναι επικεφαλής μιας φιλελεύθερης οργάνωσης (Λαϊκή Ένωση Πολιτικών Ελευθεριών), είναι φυλακισμένος στην Ραϊπούρ σχεδόν ένα χρόνο τώρα, βάσει τοπικών αντιτρομοκρατικών νόμων.

Ο Δρ. Σεν και η γυναίκα του εγκαταστάθηκαν σε μια φτωχή περιοχή στην κεντρική Ινδία, κοντά σε μια πόλη που λειτουργούσαν ορυχεία σιδήρου. Οι εργάτες προέρχονται από μια υποβαθμισμένη φυλή ντόπιων που αδικούνται στους μισθούς τους και στις συνθήκες εργασίας. Αρχικά βοήθησε έναν χαρισματικό ηγέτη που αργότερα όμως δολοφονήθηκε, να βελτιώσουν τις συνθήκες ζωής και εργασίας του ντόπιου πληθυσμού, και αργότερα, ζώντας με ασήμαντο μισθό μαζί με τους εργάτες, ίδρυσε ένα μικρό νοσοκομείο, που χρηματοδοτήθηκε από τους μεταλλωρύχους και λειτούργησε με εθελοντές από τους ίδιους.

Το 1991 ίδρυσε μια μη κυβερνητική οργάνωση με σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών σε θέματα υγείας, τις πολιτικές ελευθερίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα συνολικά. Αυτό εξελίχθηκε σε σχέδιο εθνικής σημασίας, εκπαιδεύοντας εθελόντριες ακτιβίστριες στον τομέα της υγείας, και επηρεάζοντας το κεντρικό πρόγραμμα υγείας της Ινδικής κυβέρνησης. Πήρε παράλληλα πρωτοβουλίες κατά της κατάχρησης αλκοόλ, της βίας έναντι των γυναικών, και της ασφάλειας των τροφίμων (συντήρηση της βιοποικιλότητας, διαφύλαξη και διανομή ντόπιων σπόρων ρυζιού με την βοήθεια γυναικείων οργανώσεων).

Στην επαρχία που έδρασε υπάρχει μια πολύχρονη ένοπλη διαμάχη μεταξύ Μαιοϊκών ανταρτών, των κυβερνητικών δυνάμεων, και τελευταία και μισθοφόρων στρατιωτικών, και η οργάνωσή του βοήθησε να γίνει γνωστή η φτώχεια και οι φυλετικές διακρίσεις που συνεισφέρουν στην κοινωνική αναταραχή στην περιοχή. Την εποχή που φυλακίστηκε, η οργάνωση πολιτικών ελευθεριών στην οποία ηγείται, δημοσιοποιούσε δολοφονίες, βιασμούς και εξαφανίσεις που είχε υποστεί ο ντόπιος πληθυσμός και από τις δύο πλευρές, παράλληλα με θανάτους από πείνα και έλλειψη ιατρικής βοήθειας.

Κατά την επίσκεψή του σε φυλακές, για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της υγείας των κρατουμένων, κατηγορήθηκε ότι μετέφερε μήνυμα ενός ηγέτη των ανταρτών εκτός φυλακής, οπότε φυλακίστηκε (στις 14/5/2007) χωρίς δίκη.

Οι αγώνες του και οι επιτυχίες του έχουν αναγνωριστεί από πολλούς (Νόαμ Τσόμσκυ, Γιατροί χωρίς Σύνορα, Αρούνα Ρού).

Το βραβείο απονέμεται ετησίως από το 1999, για να τιμήσει τον Δρ. Τζόναθαν Μάνν, μια εξέχουσα μορφή στο χώρο της παγκόσμιας υγείας, και προσφέρει ταυτόχρονα και χρηματική αμοιβή σε αυτόν που ξεχώρισε κάθε χρονιά με την δράση του στην κοινωνία, στον τομέα της παγκόσμιας υγείας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο Τζ. Μάνν θεωρείται σαν την σημαντικότερη μορφή του 20^{ου} αιώνα που πάλεψε κατά της παγκόσμιας φτώχειας, των ασθενειών και της κοινωνικής αδικίας, όμως χάθηκε σε αεροπορικό δυστύχημα το 1991.

Ήταν ο πρώτος διευθυντής του ειδικού προγράμματος για το AIDS του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας από το 1986 έως το 1990, και έβαλε τα κοινωνικά πρότυπα της αντιμετώπισης του AIDS που ακόμη και σήμερα σχηματοποιούν την πολιτική υγείας. Ο Δρ Μάνν ανέδειξε τον τρόπο που τα ζητήματα υγείας των ατόμων και των πληθυσμών αντανακλούν πάνω στα ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και ανάδειξε το πώς οι προκαταλήψεις και οι διακρίσεις ανάμεσα στους ανθρώπους ωθούν την επιδημία του AIDS, και πως οι περιθωριοποίηση των ομάδων κινδύνου πυροδοτούν παραπέρα την επιδημία. Η αρχή του ήταν ότι η βελτιωμένη υγεία δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς βασικά ανθρώπινα δικαιώματα, και αυτά τα δικαιώματα είναι ασήμαντα χωρίς επαρκή υγεία.

«Οι άνθρωποι λένε ότι είναι μάταιο να προσπαθούμε να αλλάξουμε τον κόσμο. Αλλά αν δεν προσπαθήσουμε, θα αλλάξει;» Δρ. Τζόναθαν Μάνν.

Σαρηνάκης Δημήτρης

